

Sygn. akt I KK 68/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **P. B.**,
skazanego z art. 177 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 marca 2022 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 29 października 2021 r., sygn. akt VII Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.
z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego.**

UZASADNIENIE

P. B. wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt II K (...), został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 15 września 2019 roku na drodze wojewódzkiej 901 relacji W.- K., kierował samochodem osobowym marki V. [...], nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym przekraczając prędkość administracyjnie dopuszczalną o co najmniej 53 km/h i poruszając się z tą nadmierną prędkością oraz nie zachowując należytej obserwacji przedpola jazdy, doprowadził nieumyślnie do wypadku, polegającego na uderzeniu

przekraczającego w poprzek jezdnię A. W. w następstwie czego doznał ten pokrzywdzony obrażeń ciała i rozstroju zdrowia w postaci podbiegnięć krwawych z raną skóry głowy i podbiegnięć krwawych powłok miękkich czaszki w okolicy obrażeń skóry, wylewu podtwardówkowego i podpajęczynówkowego, rozerwania stawu szczytowo-potylicznego i rdzenia kręgowego, rozerwania kręgosłupa piersiowego z otwarciem kanału kręgowego, rozerwania kręgosłupa lędźwiowego, złamania licznych kości miednicy, w tym z rozerwaniem i rozległym przemieszczeniem kości miednicy po prawej, oderwania lewej nerki od ściany brzucha i podbiegnięć krwawych w torebce tłuszczowej tej nerki, wielomiejscowego rozerwania ściany klatki piersiowej po stronie lewej, wielomiejscowych złamań żeber po obu stronach z krwawieniem do jam opłucnej, stłuczenia płuc, pęknięcia wątroby, rozerwania ściany brzucha po stronie prawej z wytrzewieniem, rozerwania jelita cienkiego i jego krezki, rozległych zmian (wł. ran) na prawej kończynie dolnej i oderwania prawego podudzia, podbiegnięć krwawych grzbietu i złamania lewej strzałki, w wyniku których to poniósł on śmierć na miejscu, oskarżony natomiast zbiegł z miejsca zdarzenia,

to jest przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i w zw. z art. 178 § 1 k.k., za które – na podstawie art. 177 § 2 k.k. i art. 178 § 1 k.k. – wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, zaś na podstawie art. 47§ 3 i 4 k.k. orzeczono od P. B. na rzecz Funduszu P. nawiązkę w kwocie 5000 złotych;

2. w dniu 15 września 2019 roku na drodze wojewódzkiej nr 901 pomiędzy miejscowościami O. i W. woj. (...), działając umyślnie, kierował samochodem osobowym marki VW Passat o numerach rejestracyjnych (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości – 0,67 promila zawartości alkoholu we krwi,

to jest przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 42 § 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, zaś na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono od P. B. świadczenie pieniężne w kwocie 5 000 złotych na rzecz Funduszu P..

Sąd Rejonowy, na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu i w ich miejsce wymierzył P. B. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 88 k.k., połączył orzeczone środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i orzekł wobec oskarżonego P. B. łączny zakaz dożywotniego prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Sąd ten orzekł również o zaliczeniu na poczet łącznej kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, a także wydał rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz kosztów postępowania.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzut błędów w ustaleniach faktycznych – wniósł o zmianę wyroku Sądu *meriti* i uniewinnienie oskarżonego od pierwszego z przypisanych mu przestępstw, a w konsekwencji uchylenie lub zmianę rozstrzygnięć związanych ze skazaniem za ten czyn.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 29 października 2021 r., sygn. akt VII Ka (...), zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że:

1. przyjął, że oskarżony drugiego z przypisanych mu przestępstw dopuścił się, znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,66 promila alkoholu w wydychanym powietrzu;
2. uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności;
3. karę orzeczoną za pierwsze z przypisanych przestępstw obniżył do lat 3.
4. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. za zbiegające się przestępstwa wymierzył oskarżonemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie;
5. uchylił rozstrzygnięcie o łącznym zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;
6. w miejsce dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku z pierwszym z przypisanych P. B. przestępstw orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat;

7. na podstawie art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat;
8. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego, który podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k., polegające na tym, iż w dacie wydania skarżonego wyroku, sąd był nienależycie obsadzony, bowiem w składzie sądu brali udział M. K. i A. S., a nienależyta obsada sądu zgodnie z uchwałą składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA 1-4110-1/20, zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

2. rażące naruszenie prawa procesowego, mianowicie art. 5 § 2 k.p.k., przez bezpodstawne przyjęcie przez Sąd odwoławczy, iż obowiązkiem Sądu Rejonowego, a w konsekwencji także Sądu odwoławczego, nie było definitywne ustalenie, czy w realiach przedmiotowej sprawy pokrzywdzony A. W. siedł po jezdni prowadząc rower, czy też jechał na rowerze, a tym samym w przypadku niemożności definitywnego rozstrzygnięcia tej kwestii Sąd Rejonowy, a w konsekwencji także Sąd Okręgowy, nie był zobowiązany do zastosowania art. 5 § 2 k.p.k., gdy tymczasem ocena zebranego materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, oględzin miejsca zdarzenia, roweru i samochodu, jak też opinii biegłych sądowych, a to protokołu oględzin zwłok A. W., jak też dwóch opinii ds. rekonstrukcji przebiegu wypadku komunikacyjnego, nie dały jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy pokrzywdzony A. W. jechał na rowerze, czy też go prowadził, a brak możliwości

rozstrzygnięcia tej podstawowej z punktu widzenia rozstrzygnięcia kwestii wobec przyjęcia przez biegłych, iż w przypadku, gdyby pokrzywdzony A. W. jechał na rowerze to P. B. nie miałby możliwości uniknięcia kolizji, powinno skutkować zastosowaniem reguły dowodowej opisanej w art. 5 § 2 k.p.k. i przyjęcie wersji korzystnej dla P. B., a mianowicie, iż pokrzywdzony A. W. jechał rowerem w momencie zdarzenia, co w świetle opinii biegłych z Instytutu Technicznego P. powinno skutkować jego uniewinnieniem od zarzutu popełnienia przestępstwa opisanego w art. 177 § 2 k.k., bowiem w przypadku, gdyby pokrzywdzony A. W. jechał na rowerze, to P. B. nie miał możliwości uniknięcia wypadku, nawet gdyby poruszał się z prędkością administracyjnie dopuszczalną czyli 90 km/h.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w O. do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu należy zauważyć, że zgodnie z powoływaną przez skarżącego uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (*BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020/2/7*), w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych przyjęto, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), **jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności** (podkr. – SN) w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i

podstawowych wolności". W jej uzasadnieniu wskazano również m.in., że następcza kontrola spełnienia standardu bezstronności i niezawisłości sądu dokonywana jest w konkretnym postępowaniu i ma charakter kontroli sądu, nie zaś poszczególnego sędziego: jej przeprowadzenie nie rzutuje na możliwość udziału danego sędziego w składzie sądu przeprowadzającym inne postępowanie oraz nie może wiązać innego składu sądu.

Nie może być tu zatem mowy o jakimkolwiek automatyzmie, lecz wymagana jest wnikliwa analiza osoby sędziego w kontekście postępowania nominacyjnego oraz jego postawy w toku postępowania. Jak bowiem wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r., I KZP 13/21 (*LEX nr 3322328*): „nie jest wykluczone, że mimo powstania zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których dana osoba spełniałaby obowiązujące kryteria wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej procedurze postępowania przed KRS. Dotyczyć to może także osób, które miały pozytywne opinie wynikające z rzetelnej oceny, w tym w szczególności z bezstronnych wizytacji. Inną okolicznością świadczącą o dbałości sędziego o zachowanie zasad bezstronności i niezawisłości jest podjęcie starań o wyjaśnienie dotyczących go wątpliwości przed przystąpieniem do rozpoznania sprawy, np. przez sygnalizację z art. 41 k.p.k.”.

Warto w związku z tym zaznaczyć, że w orzecznictwie akcentuje się, iż „ocenając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 41 § 1 k.p.k.), należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie. Okoliczności te zaś powinny być oceniane przez pryzmat tego, czy z punktu widzenia przeciętnego obywatela zostały spełnione obiektywne warunki postrzegania sędziego jako bezstronnego i niezawisłego, zaś sąd z udziałem tego

sędziego, jako sąd niezależny. Przy dokonywaniu tej oceny nie bez znaczenia jest stosunek sędziego do wprowadzanych zmian w sądownictwie, publicznie wyrażany zarówno w procedurze konkursowej na stanowisko sędziego, jak i później, zwłaszcza w zakresie akceptacji niekonstytucyjnych działań organów władzy wykonawczej wobec sądów czy akceptacji utraty przez Krajową Radę Sądownictwa przymiotu niezależności”. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2021 r., II KK 426/21, OSNK 2022/2/6, LEX nr 3306166). Co istotne, w powołanym powyżej orzeczeniu wskazano również wprost, że okoliczności mogące mieć wpływ na bezstronność sędziego w danej sprawie, muszą zostać wykazane za pomocą konkretnych faktów – co w omawianej sprawie nie miało miejsca,

W realiach procesowych rozpoznawanej sprawy ani oskarżony, ani jego obrońca w toku postępowania odwoławczego nie kwestionowali prawidłowości składu orzekającego Sądu drugiej instancji, nie sygnalizowali wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości wylosowanych sędziów ani nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie któregośkolwiek z nich. Taka postawa strony postępowania stanowi istotną okoliczność, wskazującą na to, że nawet przy przyjęciu wadliwości w procedurze nominacyjnej danych sędziów, ich udział w składzie orzekającym nie narusza standardów prawa do sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Ogólne akcentowanie nienależytej obsady sądu na etapie postępowania kasacyjnego, polegające zresztą na wadliwym odczytaniu treści uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., nie może zatem przynieść oczekiwanego przez autora kasacji skutku, który nadto nawet nie próbował w niej wskazać jakiegokolwiek faktu, który bezstronność tych sędziów by podawał w wątpliwość.

Odnosząc się do drugiego zarzutu należy wskazać, że wprawdzie rzeczywiście nie ustalono, w jaki sposób pokrzywdzony przekraczał jezdnię w momencie zderzenia z pojazdem skazanego, jednak zarówno Sąd pierwszej instancji, jak i Sąd odwoławczy, analizując tę kwestię w kontekście treści apelacji obrońcy P. B. (s. 8-9 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*), miały podstawy, do uznania, że okoliczność ta nie miała znaczenie dla sprawy. Jak bowiem wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń, w przypadku, gdyby pokrzywdzony przechodził przez jezdnię,

prowadząc rower przy sobie, wówczas – gdyby skazany jechał z prędkością administracyjnie dopuszczalną 90 km/h, wówczas zdołałby zatrzymać pojazd przed pokrzywdzonym. Z kolei gdyby A. W. jechał rowerem, wówczas – przy zachowaniu przez P. B. prędkości administracyjnie dozwolonej – pokrzywdzony zdołałby przejechać na drugą stronę jezdni, unikając zderzenia z pojazdem prowadzonym przez skazanego. W świetle takich ustaleń, nie może budzić wątpliwości, że to rażące naruszenie przez skazanego zasady zachowania prędkości bezpiecznej, wyznaczonej w okolicznościach sprawy przez górną granicę prędkości administracyjnie dozwolonej na danym odcinku drogi (przekroczenie o co najmniej 53 km/h), doprowadziło do spowodowania wypadku komunikacyjnego, w którym śmierć poniósł A. W. i bez znaczenia jest to, czy tuż przed wypadkiem jechał on na rowerze czy też prowadził go obok siebie.

Stanowisko obrońcy skazanego, wykazujące doniosłość sposobu poruszania się pokrzywdzonego w momencie zdarzenia bazuje na odmiennej ocenie dowodów i wyprowadzonym z niej ustaleniu faktycznym, co nie tylko nie przystaje do podstaw kasacji, ale jest też sprzeczne z charakterem zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k. Naruszenie reguły *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy po przeprowadzonym prawidłowo postępowaniu dowodowym i odpowiadającej standardom wynikającym z art. 7 k.p.k. ocenie materiału dowodowego, nadal istnieją niedające się usunąć wątpliwości, które sąd rozstrzyga niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. Oznacza to, że w przypadkach, w których skarżący kwestionuje ocenę poszczególnych dowodów, stanowiących podstawy faktyczne rozstrzygnięcia, nie może być mowy o naruszeniu art. 5 § 2 k.p.k. Zarzuty obrazy art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. mają bowiem charakter rozłączny (zob. np. postanowienia SN z dnia 12 lipca 2021 r., IV KK 726/19, LEX nr 3232651; z dnia 30 czerwca 2021 r., II KK 245/21, LEX nr 3293175; z dnia 2 września 2020 r., V KK 298/20, LEX nr 3145176; z dnia 18 lutego 2021 r., V KK 5/21, LEX nr 3268035). W świetle powyższych uwag również i ten zarzut musi zostać uznany za oczywiście bezzasadny.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając skazanego.

